

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloadă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarife
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 83.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Aprilie.

1901.

Din camera vieneză.

Nu s'au liniștit Germanii progresiști, socialiști-democrați și cei de partida pan-germană până ce n'au adus din nou în discuțiune afacerea primirei protectoratului asupra reuniunii școlare catolice de către arhiducele Francisc Ferdinand.

Mai întâiu a interpelat deputatul german-progresist Dr. Menger și soții în ședința de Miercuri a camerei austriace pe miniștrii de interne, justiția și instrucțiune publică, decât n'au de gând să prezente un proiect de lege pentru reformarea §-lui 64 a codului penal, care prevede crima vătămării de membri ai casei domnitoare. După aceea deputatul socialist Pernerstorfer și soții au făcut propunerea de urgență de a-se cassa amintitul §. 64 al cod. pen., propunere, care a fost sprijinită de socialiști, de pan-germani și de radicalii cehi.

Încă cu ocaziunea primei interpelări s'a fost făcut încercarea din partea germană de-a aduce în discuțiune afacerea protectoratului. Majoritatea camerei însă a respins cererea lor. Acum au aflat §-ul 64 pentru a atinge același scop.

Socialistul Pernerstorfer dăse între altele, că partida sa nu dispută arhiducelui dreptul de a săvârși fapte politice și de a fi așa de clerical cât va voi. Decă însă are acest drept, atunci intră în viața politică și devine om politic de partid. Dér sunt oameni cu convingeri tari anti-clericale, pe cari vor să le valideze; în lupta politică însă se lovesc de paragraful 64 al codului penal, ce se ocupă de vătămările membrilor casei domnitoare. Acest paragraf, dăse oferă arhiducilor acelașcut ce'l dă §. 63 persoanei împăratului. E vorba de vre-o șapte decî persoane, membri ai familiei împărătesci. De ordinar, dăse vorbitorul, n'are nimeni motiv de a vătămă aceste persoane. De-odată una din ele devine om politic de partid. Activitatea politică a acestui om de partid o putem critica aici în cameră, nimănui însă nu-i e permis a face acesta în adunările publice; nu e permis nici a dăse: politica sa e neînțeleptă; pentru acesta capetă omul trei luni închisore grea.

„Odată s'a întâmplat”, dăse vorbitorul, „că unul a fost condamnat, fiind-că într'o adunare, unde era vorba de afaceri industriale, a numit pe arhiducele Albrecht: un mare fabricant, mare antreprenor și mare lăptar („Milchmeier”). Pentru acest cuvânt de „Milchmeier” a fost condamnat la patru luni închisore grea. Chiar și clericali vor admite, că și un arhiduce are slăbiciuni omenești, să se dea decî puțința de a-le critica în public... „Nu voim ca cele 70 persoane să ocupe o poziție excepțională. Voim ca lupta contra clericalismului, care se intrupetă în persoana arhiducelui Francisc Ferdinand, să nu fiă restrinsă, de aceea noi socialiști cerem delătura §-lui 64 cod. pen.”

Ministru-președinte Koerber răspunde că o critică obiectivă, fără a se atinge persoana, este permisă și față cu membri casei domnitoare. Într'un timp, când unii din acestia se aflau în fruntea guvernului și administrațiunii unor țări mai mari din monarhia, s'a vorbit și s'a scris despre activitatea lor, numai cât critica a evitat de a trece la persoană. Paragraful 64 vrea să împedecă numai atacarea vaței personale a membrilor casei împărătesci. Acesta corespunde ideii monarchice și majestății neatingibile a tronului, care se estinde și asupra membrilor dinastiei. De aceea, dăse, guvernul trebuie să respingă propunerea lui Pernerstorfer.

Cam în același sens, deși motivată mai mult din punct de vedere juridic, a fost și interpelarea amintită a deputatului Menger, care ceru numai reformarea §-ului 64 cod. pen.

Totă discuțiunea cu privire la afacerea primirei protectoratului din destiune de către moștenitorul tronului s'a răzimat pe afirmarea, că prin pasul acesta arhiducele ar fi intrat în rândul oamenilor de partid, căci reuniunea școlară catolică este o „reuniune de agitațiune”.

În privința acesta aproape totă presa germană, precum și cea maghiară și-a dat pe tață nedumerirea și îngrijirea, pentru atitudinea „partinitore” a arhiducelui, care „ar trebui să se țină totdeauna de-asupra partidelor politice”. Încât pentru foile maghiare, le-am puté dăse, că, decât nu le vine la socotelă așa dăsul clericalism al arhiducelui Francisc Ferdinand și decî nu aprobă primirea protectoratului asupra unei partide, ce se află în plină luptă politică, să și reamintescă numai cum Maghiarii, înainte c'un șir de ani, au aflat forțe cu cale de a solicita protecțiunea răposatului arhiduce Rudolf în favorul „Kulturegylet”-ului, despre care nici ei nu vor sustine, că n'a fost și nu este o reuniune de luptă și de agitațiune ca nici o altă reuniune din totă monarhia.

Școlile din Macedonia.

Într'un articol publicat sub acest titlu „Voința Națională” apără guvernul și în deosebi pe ministrul de instrucțiune Haret în contra invinuirii diarelor opoziționale conservatoare, că voesc să desființeze școlii și să reducă personalul didactic din Macedonia, lipsind pe Românii de acolo de razimul cultural, de care tocmăi în aceste momente au mai multă necesitate.

Decă esaminăm — dăse „V. Națională” — organizația esistentă a învățământului românesc în Macedonia, găsim ca școlii secundare: liceul-internat de băieți din Bitolia cu 127 școlari, toți interni; liceul internat de fete tot din Bitolia cu 40 școlare, toate interne; gimnasiul din Ianina cu 50 școlari interni; gimnasiul din Berat cu 23 elevi interni; școla de comerț din Salonie, înființată în Septemvrie 1899, cu 33 școlari interni; și două începuturi de școlii comerciale: una la Veria și alta la Crușova. Încolo, toate școlile sunt școlii primare.

Organul național-liberal spune apoi, că în 1898 ministru instrucțiunii publice

de atunci, d-l Haret, întocmise un plan pentru reorganizațiunea învățământului românesc în Macedonia. O reformă se impunea, dăse, de-dece ce se constatare multe anomalii la acele școle, de pildă, la Bitolia nu esista catedră de limba română, nu esista catedră de matematică cursul inferior, ci numai cursul superior; la școla de fete din Bitolia era profesora de limba română o grecă, care nu scia românește.

După acesta „Voința Națională” continuă așa:

Atunci, în 1898, s'a complectat cadrul profesorilor dela liceu și dela două gimnasii, învățământul însă a continuat să vegeteze aproape tot ca și mai înainte.

În 1895 d-l Take Ionescu a avut ideea să înființeze o școla de comerț din Salonie. Ideia în sine e bună, pentru-că liceele și gimnasiile în Macedonia au să dea același rezultat ca și în România: au să producă numai candidați de slujbași. Solicitatorii însă, cari ies și vor mai eși de pe băncile școlilor din Macedonia, nefind primii în serviciul statului turcesc, singurul deșuș ce le rămâne, sunt tot locurile din bugetul Macedoniei și slujbele din Țera Românească.

Deja toți absolvenții liceului din Bitolia viu și cer slujbe în România, în loc să stea în țera la ei, și prin urmare, în loc de a servi la întărirea elementului macedonean, nisce școle așa organizate devin mai degrabă o cauză de săbire, de-dece răpesc Românii de acolo elementele cele mai culte.

Dér, decât ideea înființării școlei de comerț e bună, mai puțin nemerită a fost alegerea, ca acea școla să se facă la Salonie. Deși Salonie e un mare centru de comerț, el nu este însă un centru românesc și nu esista acolo nici o școla primară românească din care să se pótă recruta elevi pentru școla de comerț.

Cel dintăiu Macedonean, pe care d-l Take Ionescu l'a însărcinat cu înființarea școlei de comerț din Salonie în 1895, a mănecat banii, și școla de comerț nu s'a făcut.

În sfârșit, în Septemvrie 1899, d-nul Take Ionescu a reușit să înființeze la Salonie școla comercială. Înființarea școlei și întreținerea elevilor interni de atunci și până acum costă forțe scump pe stat, mult mai scump decât școlile său clasele analoge din Țera Românească.

O altă greutate a fost recrutarea școlarilor. De vreme-ce nu erau în Salonie profesorii i-au recrutat din fundul Macedoniei și i-au făcut pe toți interni.

La această școla, dintre toți profesorii, unul singur predă un curs inferior de comerț.

Cât pentru școlile comerciale din Veria și Crușova, chiar acum — doi ani după înființarea lor — nu se predă nici un curs de comerț, ér personalul didactic se compune astfel: un profesor pentru partea literară, unul pentru partea științifică, unul pentru geografie și istorie, un profesor de turcesce — și s'a isprăvit.

Étă acum ce credem noi că are de gând să facă d-l ministru Haret:

D sa va desființa probabil gimnasiile din Berat și Ianina, însă pe toți școlarii îi va trimite la liceul-internat din Bitolia, așa încât nici acum, nici pe viitor numărul elevilor nu se reduce nici cu unul.

Se va da și în viitor instrucțiunea nu numai la același număr de copii, ci chiar la un număr mai mare.

Între alte motive, desființarea gimnasiilor din Ianina și Berat se impune și pentru-că e absurd, ca din bugetul Macedoniei să se plătescă în chip cu totul inutil un treit personal didactic, și fiind-că până acum acele două gimnasii n'au podus absolut nimic.

Mai mult. Gimnasiile din Berat și Ianina n'ar avé nici astădu un singur școlar,

decă nu li-sar oferi internatul. Internatul însă îl vor găsi și la liceul din Bitolia.

La gimnasiul din Berat, statul român plătesce 10 profesori, fără a mai socoti restul personalului necesar conducerii unui internat, pentru 23 elevi. Ambele aceste gimnasii au fost înființate înainte de 1895.

Cât pentru liceul din Bitolia, chiar așa cu concentrarea elevilor, numărul lor abia ajunge la 207, adecă 30 pe clasă, pe când mijlocia admisă la noi e de 50.

Școla de comerț din Salonie va fi menținută. Frumusețile însă de școlii comerciale (!) din Veria și Crușova vor fi desființate.

Recrutarea internilor pentru liceul din Bitolia și școla de comerț din Salonie are să se facă astfel, încât să beneficieze toate centrele din Macedonia.

Cât pentru școlile primare, se vor su- prima toate acele cari, fie din lipsă de autorizațiune oficială și prealabilă a guvernului otoman, fie din lipsă de școlari, fie din neglijența institutorilor, stau închise și numai profesorii sunt plătiți de geaba.

Împăratul Wilhelm în Bonn.

Alaltăeri s'a făcut însorierea prinocipelui moștenitor german Frideric Wilhelm la universitatea din Bonn. Principele a sosit în Bonn însoțit de tatăl său împăratul Wilhelm. Imatricularea s'a făcut înainte de amiazi asistând prințul Schaumburg-Lippe. Rectorul a salutată pe împăratul amintind de anii, ce i-a petrecut domnitorul la universitatea din Bonn. Puternicul braț al împăratului — dăse — garantează frontierele Germaniei. Stindardul german falfăe adî pe toate mările; arta, științele, comerțul și circulațiunea înfloresc sub scutul domnitorului. Se adresă apoi către principele moștenitor, asigurându-l, că se va convinge, cât de fidel și călduros bat inimile pentru el. — Prințul moștenitor și a scris apoi numele în albumul universității. Rectorul îl prinse de mână și-l salutată ca pe cel mai finer ascultător universitar. Împăratul a strins mâna rectorului și salutată pe cei de față.

După imatricularea oșpeții prinociparî s'au depărtat, publicul făcându-le mari ovațiuni.

Sera s'a dat un banchet, la care împăratul Wilhelm a ținut un toast caracteristic. La început aminti despre viața sa fericită de student universitar, pe care o doresce și fiului său. În Bonn prințul moștenitor se va întelni cu amintirile glorioșului să bunic, ale soțului glorioșei regine Victoria, cari tot-deuna au nisuit spre raporturi amicale între popoarele lor, căci amândouă sunt de origine germană. Provincia Rinului deșteptă amintirea istoriei Germaniei dela Carol cel Mare până la epoca strălucită a lui Barbarosa. Vechiul imperiu însă a decașut, fiind-că universalismul l'a împiedecat de a-se consolida într'un tot întreg. S'au ivit principate tari, cari pis-muiau puterea împăraților. Imperiul și-a perdut pacea interioră. Propter invidiam — dăse împăratul — Germania a fost espusă unui pericol neesprimabil.

„Ceea-ce n'a succes atunci, a dat Dumneșu să se întempe sub împăratul Wilhelm marele și slugitorii săi. Statua împăratăscă din Koblenz și monumentul din Niederwald mărturisesc, că D-Vostré sunteți Germanii pe pământul german și cetățenii unei națiuni germane strict definite. Viitorul cere puterile D-Vostre nu pentru visurile cosmopolite ale ideențelor de partid, ci pentru scutirea ideii naționale și a idealelor. Eroii spiritului german dela Bonifaciu și Walter von der Vogelweid și

până la Goete și Schiller, au influențat în mod universal și tot au fost strict Germani, adecă individualități, bărbați, de cari ați avem și mai mare lipsă. Ca să deveniți această, numai Domnul și Mântuitorul nostru poate să vă ajute. El să vă dea seriozitate, căci iubire de vatra părintească și de patriă se înrădăcinează în iubirea față de el. Atunci veți fi înarmați contra amăgiri lor, desertațiunii și invidiei și puteți să cântați și se esclamați: „Noi Germanii ne temem de Dumnezeu și de nimeni alt cine-va în lumea această“ Atunci noi Germanii vom sta tari și răspândind cultura aici. Liniștit imi voi închiide atunci ochii, vădând o astfel de generația grupându-se în jurul fiului meu. Atunci: *Germania, Germania mai pe sus de toate.* In speranța această firmă strig: Trăească universitatea din Bonn.“

Impăratul bău și cei de față îi făcură sgomotoase ovațiuni.

O prelegere asupra conferenței de pace.

Lunea trecută a ținut deputatul din camera franceză baronul D'Estournelles în sala festivă a Academiei de științe ungherești o interesantă prelegere asupra importanței conferenței de pace internaționale, ce s'a ținut în Haga. Au fost de față miniștrii și persoanele cele mai distinse ale societății maghiare din Budapesta. Contele Apponyi, firesce, n'a putut lipsi, căci numitul deputat francez și-a ținut conferința mai mult spre a documenta prietenia și admirațiunea sa specială pentru contele Apponyi, care scim, că a figurat cu propunerii deosebite la congresul trecut interparlamentar din Paris.

Baronul D'Estournelles și-a introdus conferința prin a arăta, cât de multe simpatii are pentru Ungaria. A vorbit însă totodată și de simpatiile, ce le-ar avea Francesii pentru Maghiari, pe cari și-le esploia în diferite moduri.

El puse întrebarea de unde vin aceste simpatii, de cum-va vin dela primirea ospitalieră foarte călduroasă ce li-se face Francesilor în Ungaria, ori oă vin de acolo, că Maghiarii în ochii Francesilor reprezintă amabilitatea și eleganța? Său aceste simpatii își au rădăcina în faptul, că femeile maghiare și-au câștigat un renume atât de mare și meritat cu farmecile lor și cu puterea lor de atracțiune irresistibilă? (Vorbitorul s'a provocat la societatea de dame, ce era de față, ca dovadă, că complimentele lui sunt întemeiate).

Causa cea mai de căpetenie a simpatiiilor o găsesce însă D'Estournelles în împrejurarea, că Ungurii, ca și Francesii au suflet sensibil și primitiv și sunt ca și ei pasionați. „Dăr, adause el, ca și Francesii, Ungurii pot fi pasionați, sunt însă și buni, sunt îndrăgneați, fără a fi agresivi în mod vătmător, sunt cavaleresci, dăr nu sunt certărești; sunt gata a-se jertfi pentru o cauză bună, dăr nu sunt în stare a face altuia vr'un rău; sunt capabili de revoluțiuni, nu sunt capabili însă de a asupra pe alții“. (??!!).

Acestea sunt binețele, cu care numitul deputat francez s'a introdus în splendida societate, unde erau reprezentate și Unguricele cu farmecile lor răpitore.

După această salutare Francesul a făcut elogiuri contelui Apponyi, dîcînd, că „aristocrații multor state mari ar pute să privească la dînsul, ca la un model, care este dotat dela nascere și dela natură cu cele mai escelente însușiri“... Și așa mai departe.

Vorbitorul a vindicat în fine Ungariei o misiune mare pentru împăciuirea popoarelor.

Contele Apponyi, firesce, i-a răspuns cu aceeași amabilitate, că D'Estournelles a deșteptat în inima celor de față „idea solidarității rasselor“.

Sera a fost banchet la „Hotelul Hungaria“. S'au ridicat toasturi pentru oșpele francez. D'Estournelles a mulțumit... îndeosebi a mulțumit contelui Apponyi, „că l'a adus în Budapesta“....

Din străinătate.

Convenția triplei alianțe. „*Fanfulla*“ din Roma scrie, că guvernul italian s'a adresat la Germania și Austro-Ungaria cu propunerea, de a se publica punctațiunile convenției triplei alianțe în totă estinderea lor. Publicarea această ar fi dovada cea mai eclatantă, că tripla alianță nu s'a sgduit cătuși de puțin și ar servi totodată de cea mai puternică desmintire a faimelor despre slăbirea ei. Numita fôie afirmă, că Germania n'ar avea nimic contra acestui plan. Austro-Ungaria n'a răspuns încă.

Delcassé la Petersburg. Oficioasă „*Journal de St. Petersburg*“ vorbind despre visita ministrului de externe frances la Petersburg scrie:

„Primirea, de care s'a bucurat Delcassé în cercurile noastre oficiale, a corăspuns nu numai poziției, ce o ocupă ca ministru de externe al unei națiuni aliate și amice, ci și viuei și sincerei simpatii, ce și-a câștigat prin visita sa de mai înainte în Petersburg. De când s'a pecetluit între Rusia și Franca acel raport intim, a cărui basă este susținerea păcii și care servește totodată pentru progresul celor două țări, raporturile personale dintre miniștrii de externe ai Rusiei și Franciei încă au contribuit de mai multe ori la aceea, ca să se ușureze înțelegerea deplină asupra cestiunilor dela ordinea țile. Din norocire, nici visita de acum a lui Delcassé la Petersburg nu va fi lipsită de astfel de rezultate. De alt-cum visita această arată din nou, cât de strînse sunt legăturile, ce unesc pe cele două puteri aliate“...

Foile rusesce despre catastrofa din Peking. Bate la ochi, că tocmai pe când un membru al guvernului frances petrece în Petersburg, foile rusesce discută cu multă bucuria arderea palatului împărătesc din Peking și în legătură cu această condamnă politica germană în China.

„*Rossija*“ asemănă situațiunea lui *Waldersee* în Peking cu cazul lui Napoleon I, înaintea căruia s'a dat foc orașului Moscva la 1812. E de părere, că Chinesii au aruncat tăciunile în palatul împărătesc, ca să isgonescă pe europeni din țera lor. De altfel, dîce, Rusia este foarte puțin interesată în turburările din China. Liniștită privește ea la încercăturile Europei apusene cu Chinesii.

Oficioasă „*Petersburgskija Vjedomosti*“ scrie următoarele despre catastrofa din Peking și despre uciderea căpitanului german *Butsch*: „Încât ne privește, numai bucura ne putem, că străinii nerușinați, răpiți de egoismul lor nelimitat, cad încet pe încetul în grôpa, ce o sapă altora. Este apropiată răsunarea acelor fapte criminale, cu care se murdăresce pe sine „creștinescul“ Apus“.

„*Novoje Vremja*“ crede, că incendiul din Peking va arunca o lumină și mai înflorătoare asupra fatalelor greșeli ale politice germane, cari n'au pus decât sarcoini asupra națiunii germane și au provocat nemulțumiri în țera.

„*Novosti*“ face responsabilă Europa pentru turburările, ce se vor ivi din nou în China. Singur Rusia și-a garantat cauza ei prin anectarea Mandsuriei. Celelalte puteri nu vor eși cu oșele întregi din marea încercătură chineză.

Sinodul din Arad.

— Raport special. —

Arad, 24 Aprilie 1901.

Sedința V-a.

Președintele episcop deschide sedința a 5-a Miercuri la ôrele 10 a. m.

Cetindu-se protocolul șed. III luat de protopopul Belințului G. Szerb, se scot la ivelă o multime de greșeli atât de formă, cât și de fond. După reparatura, ce i-se face, se autentică; tot așa și cel al șed. IV.

Membrul sinodal P. Gavrillette, inv. din Bihor, face o interpelațiune în cauza bisericești și a preotului din comuna Berechiu, care ar fi păpat suma de 8000 corône, câtă vreme a sfințit biserica de nou edificată. A dat banchete și mulți au păpat banii comunei, care a și ajuns la sapă de lemu.

Episcopul răspunde, că are cunoștință despre cazul grav dela Berechiu, ér preutul e suspendat.

Protopopul *Gurban* spune, că interpelațiunea lui Gavrillette e pătimase, căci în urma cercetării ce s'a introdus, s'a dovedit, că nu 8000 cor. s'au păpat ci numai 1200 cor. La sfințirea bisericești de acolo a fost d-sa și pâr. *Hamsea*, și nici un crucer nu au primit.

Pâr. *Hamsea*: După-ce pentru onôrea mea am fost necesitat să întenez două procese de pressă, fiind-că au răspândit sciri mincinoșe despre mine, pentru-ca un jurnalist flător aici în sinod să nu mai usze de o declarațiune făcută în general de interpellant, cer să se ia la protocol, că n'am primit nici un crucer.

După-ce Dr. *Halic* îl provocă pe Gavrillette să și ceară scuze pentru interpelațiunea i usuratică, Dr. *Suciu* fisc. cons. declară, că cunoscând totă cauza, d-l *Hamsea* și *Gurban* sunt curați ca sôrele și n'au primit nimic.

Dr. I. *Suciu* face o altă interpelațiune privitor la purtarea unor preoți, al căror esterior lasă mult de dorit.

Episcopul răspunde evasiv și se acăță de pedagogii eliminați, cari au insultat pe duhovnicul *Stefan*, care și el în decursul cercetării îi insultase. Acusă apoi profesorii dela seminar, cari sunt conduși de un unit (alusie la d-l Dr. *Stefan C. Pop*, avocat), „ér la mine vin numai când se află în situațiune grea, oșea-ce mi-aduce aminte vorba ceea: Dômnne iartă-mă, că decă nu, 'ți imburd turul bisericești. Voiți fi însă cu totă asprimea față de ei și pe viitorul sinod nu-mi pasă, decă voiți sacrifica unele persoane fie ei și profesori“.

Arhimandritul *Hamsea*: Cu permisiunea Il. Sale o singură observare voiți să fac. Nu corpul profesoral a introdus cercetare contra elevilor și nu el a ajuns sentința de eliminare. Sinodul tragă consecvențele purtării corpului profesoral desconsiderat de Ven. Consistor.

Episcopul *Goldiș* se plânge, că „ômenii noștri iau refugiu la străini și la pressa străină. Pressa, d-lor, e de așa, că decă ați te face naționalist, mîne te face vîndător, trădător. La jurnalistică tôte sunt întôrse. Eu nu sunt vinovat și va fi sinod episcopopesce, care și pe mine mă pôte trage în cercetare“.

Urmază raportul sen. bisericesc al Consistorului, precum și referada comisiei sinodale al cărei raportor d-l Dr. *Trăilescu* oștesce fazele mai însemnate prin care a trecut diecesa în restimpul unui an.

Raportul Consistorului se ia spre seire, ér propunerile comisiei se primesc și în general și în special. Părintelui I. *Pap*, referentul bis., i-se exprimă mulțumită pentru activitatea-i desvoltată.

Episcopul e rugat apoi de sinod, ca împreună cu I. P. S. Sa metropolitul și cu P. S. Sa episcopul *Popea*, să intrevină la guvern pentru schimbarea restricțiunilor ce se fac acelor absolvenți ai teologiei, cari pentru urcarea congruei, absolvă școala secundară, dăr sunt nevoiți să se înscrie de nou la teologie.

Raportor.

Sinodul din Caransebeș.

Caransebeș, 24 Aprilie.

În sedința II dela 22 Aprilie, după verificarea procesului verbal și cetirea hărțiiilor intrate la sinod, notarul general oștesce epistola deputatului sinodal d n cercul Oraviței d-l *Vicențiu Rabeș* din care reiese, că la alegerea suplimentară a fost ales și în cercul *Vinga* din diecesa Aradului, devenind astfel deputat sinodal în două diecese. Dep. C. *Brediceanu* propune și sinodul primesce, ca d-l *Babeș* să și întrebate telegrafic, pentru care din aceste două cercuri opteză.

Luă apoi cuvântul d-l C. *Brediceanu*. D-sa întrebă, decă consistorul a luat măsură cu privire la restanțele de dare după sesiunile parohiale; organele bisericesce trebuie să se îngrijescă de încasarea acestor dări, căci murind parochul beneficiar și nerămânând avere privată după el, sesiunea parochială nu pôte servi ca basă de escontenare pentru plățirea restanței de dare. În sensul acesta a decis și jurisdicțiunea administrativă financiară. E de abolută necesitate să se ia măsuri în privința acestă, căci sesiunile parohiale nu pot fi sequestrate prin oficiile de dare, său să și date în arenda până la plățirea dărei restante, în care caz aceste sesiuni se subtrag dela mînjirea lor adevărată.

Președintele episcop răspunde, că din cas în cas s'a făcut, ce s'a putut, și n'are

nicic în contra de a-se lucra în sensul interpelețiunii d-lui *Brediceanu*.

Raportul comisiei bisericesce. Raportor d-l Dr. G. *Popovici* recomandă spre primire raportul consistoriului diecesan ca senat bisericesc. Acest raport arată, că diecesa *Caransebeșului* avea în 1900 393,290 suflete (197,680 bărbați și 195,610 femei); numărul botezațiilor a fost de 12,296, al răposăților 10,113 diferență în creștere 2.182. Case locuite de credincioși: 73,313, părechii viețuitoare în concubinată 8233, față de anul precedent o creșcere de 565 părechii. Comunități matre: 320, filii 30, la olaltă 359. Biserici 382, case de rugăciune 10, capele în cimiter 3; parochii 386. Clerul: în gremiu 8; înafară 396. La olaltă 404.

Raportul atinge cestiunea întregirii dotațiunii preoților din partea statului. Pentru anul 1900 s'au asemnat 51,182 cor. 53 b. Statul a incuviințat și pentru capelanii dia metropolis 20,000 cor., din care sumă diecesa *Caransebeșului* a primit 400 cor.

Deput. C. *Brediceanu* ia cuvântul la acest raport. Propune, ca raportul să se ia la cunoștință, observă însă, că din raportul amintit lipsesc două momente importante în viața bisericești. Ambele se referă la P. S. Sa episcopul, despre care încă se face amintire în raport și care avînd și o pozițiune de drept public, în această calitate vine în atingere cu factori importanți afară de sfera consistorului. Ar fi de dorit decă, ca P. S. Sa, în cuvîntul de deschidere, să marcheze momentele esperiate său relațiunile create cu conlucrarea sa ca cap al bisericești.

Unul din momentele atinse este foarte înalțător: visita I. P. S. Sale Metropolitului *Primat Iosif Georgianu* al României la capul diecesei, vizită ce este o onôre pentru episcop și pentru diecesă. — Al doilea moment sunt svonurile repetite prin organele de publicitate, că în „aula episcopopescă se fac pași de apopere“ și că episcopul a ținut în limba neoficioasă a bisericești „alocutiuni în scopul unei alipiri către factori ai vieții publice afară de biserica“. N'am putut crede acelor svonuri compromiștore și demoralizătore, și decă nici în cuvîntul de deschidere, nici în raportul senatului bisericesc nu s'a făcut amintire despre aceste svonuri, ele sunt considerate de simple scornituri și neadevăruri.

Se dă cetire raportului comisiei scolare, ca senat școlar. După acest raport situațiunea școlilor și învățămîntului peste tot în diecesă este următoarea.

Institutul pedagogic diecesan. În cele 4 clase ale institutului pedagogic s'au înscriș elevi 49 și eleve 21, la olaltă 70. Dintre aceștia s'au promovat 44 elevi și 18 eleve, la olaltă 62.

Școlile confesionale gr. or. elementare. Pe teritoriul diecesei sunt 222 școle confesionale sub jurisdicțiunea diecesei. Mai sunt 11 școle confesionale, dăr stau sub administrațiunea societății drumului de fier, ér una sub administrațiunea societății brașovene de mine; 106 școle de pe teritoriul fostului confiniu militar noi le ținem de confesionale, statul le are însă în administrațiunea sa, și le consideră de școli comunale și de stat; în fine se mai află și 19 școle comunale și 16 de stat.

În comunele matre și filii ale diecesei au fost în anul școlar 1899—1900 prunci obligați la școala de tôte țilele dela 6—12 ani parte bărbătescă 19,502, parte femeescă 18,677, de tot 38,179. Tinerii obligați la școala de repetițiune dela 12—15 ani parte bărbătescă 9524, parte femeescă 9276, de tot 18,800.

a) Dintre pruncii dela 6—12 ani au ceretat școala de tôte țilele de sub jurisdicțiunea diecesei partea bărbătescă 8233, parte fem. 6033; școala de repetițiune au ceretat'o prunci dela 12—15 ani, parte bărbătescă 2471, parte femeescă 2091, de tot 4562.

b) Dintre pruncii de 6—12 ani au ceretat școala de tôte țilele aflătore sub jurisdicțiunea statului și a societății montane, parte bărbătescă 7834, parte femeescă 6445, de tot 14,279, adecă 37-13%; era școala de repetițiune au ceretat'o prunci de 12—15

au parte bărbătească 3155, femească 3103, de tot 6158, adică 32.61%; deci față de întregul număr al obligațiilor la școala de toate zilele au cercetat-o 74.49% pruncul dela 6—12 ani.

Asămănând numărul pruncilor dela 6—12 ani din anul școlar 1899—1900 cu numărul pruncilor dela 6—12 ani din anul școlar 1898—9, se constată, că în anul școlar 1898—1900 a scăzut numărul pruncilor obligați la școala de toate zilele cu 2.46%.

Eră la numărul tinerilor obligați la școala de repetiție din anul 1899—1900 în comparație cu numărul celor din anul școlar 1898—99, se constată un scădemânt de 3.34%.

De-altmintearea în frecvența școlii se arată o îmbunătățire față de anul precedent și anume la pruncii dela 6—12 ani se arată o îmbunătățire de 7.35%, eră la cei dela 12—15 ani o îmbunătățire de 4.37%.

Tinerimea română gr. or. dela școlile elementare. Școlile elementare comunale și de stat de pe teritoriul fostului confiniu militar, cari sunt în comune bisericesti gr. or. în protopresbiteratele Caransebeș, Mehadia, Biserica-albă, Oravița, Vêrșeț și Panoiova, cele 11 școle din locurile montane, apoi școlile din clăustrele romano-catolice și celelalte școle comunale și de stat au fost cercetate în anul școlar 1899—1900 de tinerimea română gr. or. de 6—12 ani parte bărbătească 7834, parte femească 6445, de tot 14,279, ceea ce face 32.61% din numărul total al celor de 12—15 ani, obligați la școala de repetiție.

Tinerimea română gr. or. dela școlile civile și medii. Anume școlile civile din Caransebeș, Lugosiu, Biserica-albă, Oravița-montană, Reoita-montană și din Orșova, școlile comerciale din Vêrșeț și din Panoiova, apoi gimnasiile din Lugosiu, Biserica-albă și din Panoiova au fost cercetate în anul școlar 1899—1900 de 554 școlari gr. or. rom., deci cu trei mai mulți decât în anul precedent 1898—99.

Raportul se ia la cunoștință.

SCIRILE ȚILEI.

— 13 (26) Aprilie.

Capitulul din Blăși. Majestatea Sa monarhul a aprobat următoarele înaintări în capitulul gr. cat. din Blăși: Reverendissimi domni canonic: Simeon Pop Mateiu este înaintat dela canonic cantor la canonic lector; Gavrița Pop dela canonic custode la canonic cantor; Dr. Augustin Bunea dela canonic școlastic la canonic custode; Dr. Vasile Hosszu dela canonic cancelar la canonic școlastic și Dr. Victor Smigelski dela canonic teolog la canonic cancelar.

De-ale armatei române. A. S. R. Principele moștenitor Ferdinand a fost numit comandant al diviziunii 4 de infanterie cu garnisona în București. A. S. va înlocui la acest comandament pe generalul Carcalețeanu, care a fost numit șef de stat major-general al armatei. Generalul Carcalețeanu a ocupat ieri, Joi, noua sa funcțiune, și astăzi va primi pe șefii serviciului său și pe directorii școlii de război. În cursul săptămânei viitoare generalul Carcalețeanu va face inspecțiunea școlii de război din București.

Instalarea noului custode al Coronei, a contelui Bela Szachenyi, s'a săvârșit cu mare pompă în palatul din Buda. Ministru-președinte Szall a funcționat ca comisar regeș. Corona și insigniele ei au fost apoi transportate cu mare ceremonie în noua sală a coronei.

Ministru Koerber în Budapesta. Alaltă-eri a sosit în Budapesta ministru-președinte austriac Ernest Koerber, ca să raporteze monarhului despre situația parlamentară în Austria și ca să participe la promoțiunea noilor cardinali, ce s'a făcut ieri. Koerber a avut și o întâlnire cu Coloman Szell.

Dr. Iosef de Bedeus, unul din conducătorii meritați ai Sașilor ardeleni din generațiunea mai bătrână, a încetat din

viață în Sibiu la 24 Aprilie a. c. în etate de 75 de ani. El a fost consilier la tribunalul urbarial, odinioară orator al orașului Sibiu, curator al bisericii ev. săsesce din Ardeal, președinte al Reuniunii de agricultură săsesce ardeleni, director al institutului de credit fonciar în Sibiu, la a căruia înființare a contribuit. A fost foarte activ și pe terenul politic, ca deputat în dieta din Sibiu 1863/4, apoi în dieta din Clușiu 1865 și ca deputat al universității națiunii săsesce. El fu promovat la 1886 de universitatea din Heidelberg ca doctor în drept onorar. Va fi înmormântat astăzi în Sibiu.

Esamen de licență. Afăm cu plăcere, că tinerul inginer Aurel N. Pop fiul regretatului profesor gimn. Dr. N. Pop din Brașov, a dobândit cu succes diploma de inginer la școala de poduri și șosele dela politehnicul din Stuttgart. — Il felicităm și-i urăm progres în cariera sa.

La masa studenților din Brașov au mai intrat: dela institutul de credit „Doina” din Câmpeni 20 cor.; dela Dumitru Popp, zaraf din Brașov, întru amintirea regretatului său amic Clement Boieriu 1 cor. — Cele mai vii mulțămite generoșilor donatori! **Diracțiunea școlilor gr. or. rom.**

„Jesztem!” Este cunoscută la noi afacerea „hier”. Un cas analog, după cum se scrie din Berlin, s'a întâmplat în Posen. Țilele acestea un rezervist polon răspunse la apelul nominal al ofițerului în limba lui maternă cu „jesztem!” în loc de „hier!” Pentru-că a cutezat acesta el numai decât fu deținut și osândit la 3 zile închisore.

Impăratul Wilhelm în Abbazia. „N. W. Tagblatt” primesce o telegramă din Berlin, în care se spune, că părechia imperială germană va petrece vara acésta timp mai îndelungat în Abbazia.

Dela comună. În ședința de Miercuri a reprezentanței orașului s'a ales sub președința vice șpanului Dr. F. Iekel în locul vacant de econom al orașului singurul candidat Georg Klöckner, arhitect cu diplomă. Alegerea s'a făcut cu aclamațiune. După aceea s'a ținut ședința ordinară sub președința primarului Fr. Hiemesch. La întrebarea membrului Dr. Flechtenmacher, dacă primarul e gata a dispune, ca în viitor să se înăsprăcoă dispozițiile statutului pentru câni spre a-se încunjura casurile de turbare, ce s'au ivit mai des în anii din urmă — primarul răspunse, că va face tot posibilul în acésta privință. Cele dintâi patru puncte mai însemnate ale ordinii de zi au fost amânate pentru altă ședință. Cu privire la afacerea tîrgului de sub „Strajă” s'a hotărît, după raportul ascultat, ca să nu se mai trimită o deputație la ministru de interne, căci nu va avé nici un succes.

Regele Bavariei, după-cum se scrie din München, este bolnav și nu voescce nici decum a se supune curei medicale, așa că până acum nu i-s'a putut face diagnosa.

Principele Ferdinand se căsătorește. O scire din Paris anunță, că acolo s'a răspândit scirea despre căsătoria principelui bulgar Ferdinand cu principesa Clementina, fiica regelui Leopold al Belgiei.

Descoperirea unei comori. Din Viena se anunță, că un student dela universitate, cetind un vechi manuscript, a aflat de acolo, că o comoră compusă din aur și din argint a fost ascunsă într'o mănăstire din Galiția. Studentul întrebând pe cardinalul-archiepiscop, dacă în cas, când faptul va fi esact, ar avé dreptul la jumătatea comorei, primind un răspuns afirmativ, studentul plecă în Galiția. Cercetările sale au fost încoronate de succes și s'a descoperit un tesaur în valoare de peste 2 milioane corone.

Prima ședință a Senatului sêrbesc. După-cum se anunță din Belgrad, alaltă-eri s'a ținut prima ședință a Senatului sêrbesc, care în sensul noii constituțiuni a discutat asupra unei legi provisorice electorale și asupra regulamentului provisoric al celor două camere.

Ministru-președinte frances în Fiume. Din Veneția se depeșeză, că ministru-președinte frances Waldeck-Rousseau, a călătorit ieri în Dalmația. După visitarea Spalatoului și Ragusei, va merge și în Fiume.

Cutremur de pământ. Se telegrafază din Roma, că alaltă-eri pe la 3 ore 30 m. s'a simțit în observatoriul geodinamic un cutremur de pământ. Acest cutremur de alt-cum a mai fost simțit și în comunele din apropierea Romei, în Rocca di Pape și Frascati.

Serum contra durerii de gură și unghii la animale. O telegramă din Viena anunță, că profesorului Löffler și lui Uhlenhat, li-a succes a inventa un serum contra durerii de gură și unghii la oi și rimători. Noul mijloc se pôte folosi cu succes sigur timp de 4—6 săptămâni.

În balon peste Ocean. „Figaro” din Paris spune, că cunoscutul aeronaut Godard are de gând să trecă cu balonul peste Oceanul-Atlantic. După calculele lui, dacă timpul va fi favorabil, va face drumul acesta prin vîzuih în timp de 5 zile, la cas contrar numai în 12 zile. Cu Godard vor pleca și alte 10 persoane.

4. **Pentru folosire esteriă.** Durevile de încheiături, de reumatism și șoldină, precum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor. 80 fileri. Se trimite zilnic cu ramburs postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. În farmaciile din provincie se se cêră preparatul A. Moll provăduț cu marca de contravenția și subscriere.

Note și discusiuni.

Însurare.

Replică, de Dr. S. Pușcariu.

— Fine. —

Întăia întrebare, care ni-se impune e: pôte-se deriva *însurare* direct din *uxorare*? D-l Sulică a citat explicația istă a d-lui Byron, dér a respins-o cu drept cuvânt. *Uxorare* n'ar fi putut da *însurare* și compararea vorbelor *insu* din lat. *ipsum* și *inșii* (la Armăni) din lat. *exi*, n'are rost în cazul de față.

Să ne oprim puțin la aceste două forme și să cercăm a-le explica.

Când vorbim de forma *insu* din *ipsum* nu putem să nesocotim o formă *insoru* din *ipsorum*, care se găsește în dialectul sard-campidanez, și adverbul așa de usitat în vechea franțuzescă *ensemble* din *ipsa mente* Cf. următoarele două versuri din cântul lui Roland (Versul 3171 — 3172 în editura Müller:)

Li amirals biem resemblet barun Blanche ad la barbe ensemble cu e flur. *)

Citând forma armanescă *inșii*=eșii, trebuie s'o comparăm cu *insi*, care e același cuvânt în textele vechi venețiene și vechi genoveze (cf. Ascoli în Archivio glottologico italiano III, 280).

Cum se explică aceste forme? Pe deoparte, trebuie să presupunem, că *ipse* s'a contras, precum ue-o arată unele limbi române, în **isse*, ér ca *exire* se prefăcuse în **essire*, precum în cele mai multe casuri unui *x* latinesc îi corespunde un *ss* în latina vulgară, din care a eșit limba românească. În aceste forme **isse* și **essire* s'a strecurat une-orî acel faimos „n de sprijinire”, asupra căruia a atra mai întâi Ascoli învarea aminte în articolul citat și de d-l Sulică.

Pôte-se explica tot ast-fel și forma *insurare*? D-l Mayer-Lübke o crede în a sa Gramatică Italiană (pag. 173). Noi nu o putem crede însă. *Uxorare* a dat **ussurare* (intocmai ca **lassare* din *laxare*, **essire* din *exire* etc. etc.), dér decât un „n de sprijinire” se explică după un *is*eu e inițial prin analogia vorbelor, cari se începeau cu prefixul *in* (-en), el n'are nici un rost după *u*.

Deci *uxorare* ar fi dat *ussurare*. Cum să explicăm forma *insura*? Compararea cu limbile surori ne va învăța, căci în zadar spune d-l Sulică „în fine dialectele italiene nu sunt dialecte românești”, în cazul de față ca și în multe alte casuri (cf. explicația vorbelor ghem, aștept etc. în „Histoire dela langue roumaine” de Densusianu la pag. 77 și 124), ne pot da singure adevé-

*) „Avea barba albă chiar ca o floare”. Alte pilde se găsește în dicționarul lui Godefroi vol. 3, pag. 234.

rata soluția. Compararea limbilor române ne va învăța încă multe, spre pildă, că vorbele *departez* și *departe* nu sunt formații românești din prepoziția *de* și *parte*, precum arată și sensul lor (cf. *departe*=„weit” ou *de partea dreaptă*=„nahe rechts”), ci că sunt de aceeași origine ca sinonimele franțuzesci *écarter* și *écarter*, cu aceeași trecere a grupului latin *qua* în *pa*, ca și în *aqua*, *equa*, românește *apă*, *iepă*. Dér despre asta cu altă ocași.

Dacă căutăm în dialectele italienești, găsim următoarele cuvinte, cari însemneză „a să însura”:

dialectul neapolitan: *nzorare* (Meyer Lübke, Italienische Gram. 173).

dialectul calabrez: *nzorare* (Ibid)

dialectul de Brindisi: *nzuri* (G. Morosi: „Il. Vocalismo del dialetto leccese” în Archivio glottologico italiano IV, 143)

dialectul de Campobasso: *ji mă nzoră* =eu mă însor (D'Ovidio: „Fonetica del Dialetto di Campobasso” în Archivio glott. it. IV, 153).

Atât d-l Morosi, cât și d-l D'Ovidio, la locurile citate, presupun pentru formele dialectale italienești un prototip latin *inuzorare*, care e singurul admisibil și pentru românește *însurare*. O cestiune mai puțin importantă e, dacă *inuzorare* lui *u* s'a întâmplat pe teren latin vulgar, precum pare a-o demonstra toate formele (deci *inuzorare* trecut la *insurare*), sau dacă *inuzorare* aparține fi-cărui dialect în parte, precum crede d-l D'Ovidio (vezi articolul citat, p. 159, aducând ca pildă și pe *curiosa* trecut în dialectul de Campobasso în *crăjusă*). Și în acest cas *inuzorare* lui *u* ar fi ușor de explicat; avem și alte analogii în românește, precum *surupare*, *usucare*, *frumusefe*, *vurem*, *vurul*, *vureare* etc. trecute în *surpare*, *uscare*, *frumsefe*, *vrem*, *vrul*, *vreare* etc.

Nu scim, decât prin acésta „replică” l'am convins pe d-l Sulică, căci d-sa pare, că *vrea* (în sensul armanesc al cuvântului) etimologia lui *însurare*=*in*+*oru* (soră), așa de mult, încât n'a observat, că ori-ce dificultate e înlăturată, decât în loc de *uxorare* presupunem o formă vulgară *inuzorare*. Am dori însă să-i fi convins pe cetitorii „Gazetei”, cari au putut crede un moment, că la străbunii noștri a putut exista vre-odată obiceiul de a se căsători frate cu soră.

Paris, Martie 1901.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 25 Aprilie. Regele și Regina României au sosit aji după amiazi la ora 1.40 în gara centrală de aici. Majestatea Sa monarhul nostru s'a dus la gară cu trăsura curții, 10 minute înainte de a sosi trenul, care aducea pe suveranii români. Scurt după aceea sosi la gară și archiducesa Maria Valeria. Majestatea Sa imper. și regală purta uniforma de colonel a regimentului de infanterie română I, ca proprietar al regimentului. La gară se afla și consulul român Margaritescu, comandantul regim. de infanterie 6, în mare ținută, și corpul funcționarilor consulatului român. După sosirea trenului, Majestatea Sa împăratul și regele Francisc Iosif dimpreună cu archiducesa Maria Valeria, grăbiră să întîmpine pe suveranii români, cari dându-se jos din cupeu, M. Sa monarhul sărută mâna Reginei și îmbrățișă de două ori pe Regele Carol. Archiducesa Maria Valeria încă sărută mâna Reginei României. După acestea înalta societate s'a retras în salonul de așteptare al gărei, unde îi aștepta masa. Suveranii români, după o despărțire cordială, și-au continuat călătoria la 3½ ore spre Fiume la Abbazia.

Budapesta, 25 Aprilie. Aji s'a făcut în palatul din Buda promoțiunea celor doi cardinali nou numiți (din Praga și Cracovia). Au participat multe celebrități din Austria, dér au participat și prelați catolici din Ungaria.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Reductor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Aprilie. n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.55
Renta de corone ung. 4%	92.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.—
Impr. cail. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.40
Bonuri rurale ungare 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone	93.60
Impr. ung. cu premii	173.15
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hartie austr.	98.10
Renta de aur austr.	117.90
Losuri din 1860.	141.—
Actii de-ale Banței austro-ungară	16.78
Actii de-ale Banței ung. de credit.	700.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	697.—
Napoleonori.	19.09
Mărci imperiale germane	117.55
London vista.	240.20
Paris vista.	95.45
Rente de corone austr. 4%	97.45
Note italiene	90.50

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Aprilie. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleonori. Cump.	19.2	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	21.70
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge, pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) *Lascar Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851* de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vëndut până acum, este adî numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) *Poesii* de Veronica Micle, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de M. C. Sufu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. In loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii* de F. M. Stoicescu. Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Sz 10711—1900.
tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tlkvi hatóság, közhírré teszi, hogy a zerenesti gör. kel. egyház végrehajtatónak Comsa Mária szül. Vlad Piscu végrehajtatást szenvedő elleni 120 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíróság) területén lévő a zernesti 1661 sz. tlkvbén foglalt 1163, 1164 hrsz. ing. 467 koronában 1192, 1193 hrsz. ing. 23 kor., 3262 hrsz. ing. 11 kor., 6114 hrsz. ing. 6 kor., 6146 hrsz. ing. 11 kor., 7961 hrsz. ing. 44 kor., 8409 hrsz. ing. 9 kor., 6792, 7725 hrsz. ing. 31 kor., 8117 hrsz. ing. 10 kor., 8287 hrsz. ing. 48 kor., ezennel megállapított ki-kialítási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901 évi Május hó II-ik napján. d e. 9 órakor a zernesti község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-kialítási áron alól is eladatni fognak.

7) „*Vrét se te iubescă bărbatul?*“

Broșura cu acest titlu conține povește practice seriöse și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Pilde și sfaturi pentru popor.

Sub acest titlu a eșit de sub tipar în Tipografia „Aurora“ din Gherla o nouă carte scrisă de d-l Ioan Pop Rețeganu, cunoscutul nostru scriitor popular. Cartea conține 160 pag. in format 8° și are vre-o 24 de scrieri cari cuprind diferite învățături pentru trebuințele țeranilor noștri. O recomandăm ca o carte forte de folos și de petrecere pentru popor.

Nr. 38—1901.

Publicare de licitațiune.

In urma rezoluției judecătoreii reg. cercuale in Brașov, cu data 19 Aprilie 1901 Nr. O 79/17—1901, se aduce la cunoscință publică, că in 2 Mai și in zilele următoare dela 9—12 ore a. m. și dela 2—5 ore p. m. se va vinde cu licitație efectele din rămasul după Dr. Otrobán Nándor, care constă din mobilier de casă, mai multe așternuturi, o casă Wertheim etc. etc., întâi în casa din Strada Sf. Ioan nr. 7. și apoi din casa din Strada Porții nr. 16 (Hotel Baross).

Despre acesta se încunoscintăză amatorii cu acea observație, că sus numitele obiecte nu mai cu bani gata se vënd.

Brașov, 24 Aprilie 1901.

Ludwig v. Bundschuh,
ca comisar de licitație.

CAFEA direct din Hamburg
4 3/4 Kilo garantat.
Calitatea cea mai bună, liberă de porto, cu rambursă, seu trimiterea prețului:

Santos, extra fină	7 60
Salvador, ff. verde, cu tărâie	8 15
Afrik. Mocca, perlbohn	8 25
Goidjava, galbuie	10 80
Perlkaffee, forte fină	10 85
Ceylon, vânăta verde, extraf.	10 95
Arab Mocca, ff. arom.	13 10

Prețuri curente și tarifa vamală gratis.
ETTLINGER & Co. Hamburg.

Pomada veritabilă englesă pentru conservarea pelei și sâpnnul „Borax“ al Doctorului **Iosif Kriegl**

libere de or-
ce substanțe oprite
seu stricăciose.

Oferă cel mai
bun mijloc de
Before, curățire a pelei. After.

Un burcănel de pomadă cu un săpnn Borax se trimite pentru 3 corone 30 flér, după primirea prețului.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London sw.
Asignațiile postale se se adreseze la:
Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Cumpărătorilor en gros li-se dă rabat conv.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyamnal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldöttkéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszelgáltatni.

Brassó, 1900 évi Deczember hó 19-én.

A kir. törvszék, mint tlkvi hatóság.

129,1—1.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subserierea sa.
Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțee, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—
Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ului și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de rēcólá. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinei bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,**
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciá se efectuează gîlnic prin rambursá postalá.
La deposite se se cerra anunit preparatele provédute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta or-**ce** comande cu promptitudine și acuratețá, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚÁ, LITERATURÁ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Couverte, in tolá mărimea.
BILETE DE VISITÁ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNÁ ȘI DE NUNȚÁ DUPÁ DORINȚÁ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătrá stradá. — Prețurile moderate. — Comandele din afará rugám a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A. V. I. S.
Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potú face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiá-carei luni.
Domnii abonați se binevoiască a aráta in deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facá după stilul nou.
Domnii, ce se abonezá din nou se binevoiască a scrie adresa lámurit și se arate și posta ultimá.
Administraț. „Gaz. Trans.“